

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	CENTRUL DE STUDII EUROPENE
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept european

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul Uniunii Europene: Instituții, ordine juridică						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Dr. EMANOIL CORNELIU MOGIRZAN						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. EMANOIL CORNELIU MOGIRZAN						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare*	E	2.7 Regimul disciplinei**	Ob

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					60
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual*	144
3.8 Total ore pe semestru	200
3.9 Numărul de credite	8

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

--

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Obiective

Obiectivul general:

Pentru masteranzii care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, disciplina asigură familiarizarea cu specificul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează și masteranzilor care au cunoștințe prealabile în domeniu, urmărind să le dezvolte și să le aprofundeze.

Obiective specifice:

La finalizarea studiului acestei discipline, masteranzii vor fi capabili:

- ♣ să explice și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea
- ♣ să explice modul în care reprezentanții statului și ai cetățenilor români în instituțiile Uniunii pot contribui la funcționarea acestora precum și la influențarea lor în sensul intereselor societății românești și să formuleze soluții pentru îmbunătățirea acestor direcții de acțiune
- ♣ să explice izvoarele de drept ale Uniunii Europene și raporturile dintre ele
- ♣ Să descrie raporturile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre
- ♣ să înțeleagă statutul de cetățean european
- ♣ să identifice competențele Uniunii Europene
- ♣ să explice mecanismele de control jurisdicțional în dreptul Uniunii Europene
- ♣ să interpreteze și să aplice normele Uniunii Europene
- ♣ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante, precum și din cea a instanței naționale sau a Uniunii Europene
- ♣ să acționeze pentru a proteja în fața instanței drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Identifică cerințe legale
- Gestionează date pentru probleme legale
- Analizează legislația
- Acordă consultanță juridică
- Abordează problemele în mod critic

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1 Probleme de integrare europeană. Extinderea Uniunii Europene. Ieșirea unui stat membru din Uniunea Europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
2 Valorile Uniunii Europene. Sancționarea statelor membre care le încalcă potrivit art. 7 Tratatul UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
3 Ordinea juridică a Uniunii Europene (I)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
4 Ordinea juridică a Uniunii Europene (II)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		curs)
5 Ordinea juridică a Uniunii Europene (III)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
6 Raporturile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (I)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
7 Raporturile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (II)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
8 Reprezentarea pe plan instituțional a interesului general al Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
9 Reprezentarea pe plan instituțional a intereselor statelor membre	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
10 Reprezentarea pe plan instituțional a logicii democratice în Uniunea Europeană. Controlul asupra activității instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii exercitat de Ombudsmanul European	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
11 Curtea de Justiție a Uniunii Europene Constituire, organizare și funcționare. Competență	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
12 Chestiunea prejudicială (trimiterea preliminară)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
13 Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
14 Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)

Bibliografie

Referințe principale:

1. P. Craig, G. De Burca, Dreptul Uniunii Europene, Ed. Hamangiu, 2017
2. G. L. Ispas, D. Panc, Drept instituțional al Uniunii Europene, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2021
3. F. Gyula, Drept instituțional al Uniunii Europene, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2023

Referințe suplimentare:

- R. Schütze, Dreptul constituțional al Uniunii Europene, Ed. Universitară, 2013
Koen Lenaerts, Piet Van Nuffel, EU Constitutional Law, Oxford University Press, 2021
K. Lenaerts, K. Gutman, J. T. Nowak, EU Procedural Law, Oxford University Press 2023
R. Schütze, European Union Law, Oxford University Press, 2021
Francesco Martucci, Droit de l'Union européenne, 3-e édition, Dalloz, 2021
Jean Paul Jacqué, Droit institutionnel de l'Union européenne, 10 e édition, Dalloz, Paris, 2023
Charles Boutayeb, Droit institutionnel de l'Union européenne, 7e édition, L.G.D.J., Paris, 2022
Damian Chalmers ș.a., European Union Law, Cambridge Univ. Press, 5th ed., 2024

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1 Evoluția integrării europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
2 Evoluția integrării europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
3 Ordinea juridică a Uniunii Europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
4 Ordinea juridică a Uniunii Europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
5 Ordinea juridică a Uniunii Europene (III)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
6 Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
7 Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
8 Reprezentarea pe plan instituțional a interesului general al Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
9 Reprezentarea pe plan instituțional a intereselor statelor membre	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
10 Reprezentarea pe plan instituțional a logicii democratice în Uniunea Europeană. Controlul asupra activității instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii exercitat de Ombudsmanul European	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
11 Curtea de Justiție a Uniunii Europene Constituire, organizare și funcționare. Competență	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
12 Chestiunea prejudicială (trimiterea preliminară)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
13 Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice,

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		texte normative)
14 Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)

Bibliografie

Referințe principale:

1. P. Craig, G. De Burca, Dreptul Uniunii Europene, Ed. Hamangiu, 2017
2. G. L. Ispas, D. Panc, Drept instituțional al Uniunii Europene, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2021
3. F. Gyula, Drept instituțional al Uniunii Europene, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2023

Bibliografie suplimentară:

1. R. Schütze, European Union Law, Oxford University Press, 2021
2. Koen Lenaerts, Piet Van Nuffel, EU Constitutional Law, Oxford University Press, 2021
3. Paul Craig, Grainne de Búrca, EU Law. Text, Cases, and Materials, Seventh edition, Oxford University Press, 2020;
4. K. Lenaerts, K. Gutman, J. T. Nowak, EU Procedural Law, Oxford University Press 2023
5. Francesco Martucci, Droit de l'Union européenne, 3-e édition, Dalloz, 2021
6. Accesul la dreptul UE: <http://eur-lex.europa.eu/>
7. Repertoriul legislației Uniunii Europene: http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110
8. Sintezele legislației UE: <http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html>
9. Prezentare sistematică a jurisprudenței: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7046/ro/
10. Extrase din deciziile relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, care vor fi furnizate masteranzilor

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic, aducând instituțiile și dreptul Uniunii mai aproape de absolvenții studiilor universitare de licență, atât cei care au dobândit o formație juridică, cât și cei proveniți de la alte facultăți care sunt interesați de problematica suscitată de dreptul UE și de influența acestuia asupra dreptului național. Instituțiile sunt prezentate într-o viziune realistă, insistându-se asupra efectelor activității acestora asupra rezidenților din țara noastră și asupra modului în care reprezentanții noștri în instituțiile Uniunii, la toate nivelurile, pot influența decizia în aceste instituții. Normele Uniunii sunt studiate în relație cu normele naționale, din perspectiva unei interpretări și aplicări corecte. Prin studierea căilor de control jurisdicțional, masteranzii dobândesc competențe practice privind modul în care pot proteja în justiție drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii.

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)	30		
Curs	Forma de evaluare				
	Pondere		0		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale				
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare	
Seminar / Laborator	Forma de evaluare		Verificare mixtă		
	Pondere		100		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Da		
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare	
		Test	50	Nu	
	Referat	50	Nu		
10.2 Evaluare finală		Pondere (max. 70%)	70		
		Forma de evaluare	Verificare scrisă finală		

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

--	--

10.4 Standard minim de performanță

Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene, a izvoarelor de drept al Uniunii Europene, a relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică națională, a procedurilor de control jurisdicțional

Data completării,**Titular de curs,
Lect. Dr. EMANOIL CORNELIU MOGIRZAN****Titular de seminar,
Lect. Dr. EMANOIL CORNELIU MOGIRZAN****Data avizării în departament,****Director de departament,
Prof. Dr. GABRIELA CARMEN PASCARIU**